

Dziecko nieśmiałe w grupie przedszkolnej

„Dziecko nieśmiałe i zamknięte w sobie jest nie dlatego, że jest mu z tym dobrze, lecz dlatego, że ucieka przed światem, który jest dla niego obcy i groźny”

Obok dzieci, które z dużą łatwością i swobodą nawiązują szybko kontakty społeczne w grupie przedszkolnej, spotykamy również takie, których zachowanie ulega widocznej dezorganizacji. Są to dzieci nieśmiałe. Początkowo nie zauważa się ich, bo są ciche, grzeczne spokojne. Dopiero później dostrzega się, że stoją na uboczu, są bierne wobec rówieśników i jakichkolwiek zachęt ze strony nauczyciela. Ze względu na przejawianą przez dzieci skłonność do izolacji, unikania kontaktów z innymi dziećmi oraz tzw. „zamykanie się w sobie” w mowie potocznej nazywa się je: samotnikami, odludkami itp. Dzieci te często przejawiają bierność społeczną i określa się je jako asteniczne, zahamowane.

Odwołując się do literatury można globalnie ująć, iż zahamowanie psychoruchowe występuje jako jeden z syndromów nieśmiałości. Wg. M. Chłopkiewicz, dzieci zahamowane psychoruchowo można podzielić na cztery grupy:

- **Pierwszą grupę** tworzą dzieci, których charakteryzuje przesadna skrupulatność, staranność w wykonywaniu działań. Niepewność wobec swoich umiejętności wpływa na stany emocjonalne w trakcie wykonywania zadania. Sprawiają wrażenie nieustannie napiętych i niespokojnych. Stronią od nowych osób, nowych sytuacji, ponieważ powodują one, że dzieci stają się ciche i lękliwe. Zazwyczaj bardzo silnie związane z matką.

- **Drugą grupę** charakteryzują dzieci określane jako „uległe”. Są również małomówne, grzeczne, posłuszne. Ich nieśmiałość i lękliwość widoczna jest szczególnie w kontaktach z osobami dorosłymi.

- **Trzecią grupę** stanowią dzieci, które charakteryzują się biernością w domu jak i w szkole. Mają poczucie niskiej wartości, nie wierzą we własne siły i umiejętności. Są płaczliwe, apatyczne, powolne, przygnębione. Bardzo mocno reagują na przejawy dezaprobaty i odrzucenia ze strony innych.

- **Czwarta grupa** to dzieci „asteniczne – nadwrażliwe”, które są zazwyczaj bardzo skryte, które nie uzewnętrzniają swoich uczuć i najlepiej czują się we własnym towarzystwie.

Zdaniem A. Lewickiego, omawiając jeden z typów dziecka trudnego – typ dziecka nieśmiałego, cichego lub przewrażliwionego można powiązać jego właściwości psychiczne z osłabieniem układu nerwowego, którego czynność szybko ulega zahamowaniu.

Rozważając problem dzieci nieśmiałych możemy uznać go jako przypadłość, która pociąga za sobą całą gamę skutków. Nieśmiałość stanowi przyczynę problemów w sferze społecznej, utrudniając kontakty z ludźmi, hamuje ekspresję, jest przyczyną bierności oraz odizolowywania się. Powoduje szereg zakłóceń w sferze poznawczej, zaburzając percepcję, utrudniając koncentrację i myślenie. Zaś w sferze emocjonalnej wyzwała objawy lękliwości i poczucia zagrożenia. Dziecko nieśmiałe widzi bardzo zniekształcony obraz świata i samego siebie. Wykazuje się niską samooceną i poziomem samoakceptacji. Nieśmiałości dziecka towarzyszą także objawy fizjologiczne tj. trudności mowy i oddychania, niezręczność ruchów, nadmierne pocenie się, suchość w ustach, zmęczenie, bladnięcie lub czerwienie się.

Dziecko nieśmiałe :

- rzadko inicjuje zabawy lub bierze w nich udział,
- nie nawiązuje kontaktów z rówieśnikami w grupie i w przedszkolu,
- lubi przebywać i bawić się sam lub z wyimaginowanymi kolegami,
- rzadko ukazuje swoje uczucia, w większości są one negatywne,
- ma mało wyrazistą mimikę, rzadko się śmieje,
- ma trudności z wyrażeniem tego co myśli i czuje.

Pojawienie się dziecka nieśmiałego w grupie przedszkolnej powinno skłonić nauczyciela do opracowania odpowiednich działań w celu rozbudzenia jego aktywności społecznej:

1. Nieodzownym elementem będzie prawidłowa postawa nauczyciela zapewniająca dziecku poczucie bezpieczeństwa, która ukształtuje pozytywny stosunek do przedszkola.
2. Pomoc dziecku w znalezieniu swojego miejsca w grupie poprzez wykorzystanie metod wychowawczych i zabawy integrujące grupę.
3. Stworzenie bezpiecznego środowiska przedszkolnego.
4. Wspieranie w działaniach rozwijających umiejętności komunikacyjne z rówieśnikami i dorosłymi.
5. Systematyczna współpraca z rodziną dziecka.
6. Powierzanie dziecku odpowiedzialnych funkcji w grupie np. dyżury.
7. Wdrażanie działań mających na celu podniesienie samooceny.
8. Nagradzanie dziecka na forum grupy za wykonane zadania.

Rodzicu! -

naucz swoje dziecko pokonać nieśmiałość.

- O nieśmiałości świadczy to, że dziecko wstydzi się włączać do zabawy innych dzieci, nie podchodzi do nich samo, nie odpowiada na pytania, chowa się za rodzicem.
- Dziecko nieśmiałe ma niskie poczucie własnej wartości, nie wierzy że uda się mu coś zrobić. Dlatego należy stworzyć mu okazję do samodzielnego działania nawet kiedy czegoś nie udaje się mu wykonać.
- Zapewnij dziecko o swojej miłości, przytulaj je, okazuj to, jak ważne jest dla Ciebie.
- Uświadamiaj mu, że nie tylko ono popełnia błędy. Publicznie przyznawaj się do swoich błędów – dziecko uczy się przede wszystkim na przykładach.